

Afgørelse om, at lavbundsprojektet Vosborg Enge ikke er omfattet af Landskab og Skov
krav om miljøvurdering

Ref. JOFAH

Den 8. februar 2022

Miljøstyrelsen har den 21. juli 2021 modtaget jeres ansøgning via Holstebro Kommune om ændret afvanding og etablering af et lavbundsprojekt i Vosborg Enge.

Afgørelse

Miljøstyrelsen har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet.

Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til Miljøstyrelsen, som varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlægget, jf. §3, stk. 1, nr. 1 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², da staten er bygherre. Naturstyrelsens ansøgning er vedlagt som bilag 1, projektbeskrivelsen fremgår af bilag 2 og supplerende oplysninger udgør bilag 3.

Projektet er ansøgt og omfattet af bilag 2, punkt 10f i miljøvurderingsloven:
Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.

Miljøstyrelsen vurderer yderligere, at projektet også er omfattet af bilag 2 punkt 10g: Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Projektbeskrivelse

¹ LBK nr. 973 af 25/06/2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² BEK nr. 1376 af 21/06/2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Vosborg Enge omfatter et areal på 88 ha mellem herregården Nr. Vosborg og Storåen kort før åens udløb i Nissum Fjord. Vosborg Enge er i dag afvandet med pumpe og anvendes hovedsageligt til marker i omdrift. For at begrænse udledningen af drivhusgasser til atmosfæren samt mindske udledningen af næringsstoffer til Nissum Fjord ønsker Naturstyrelsen at etablere et lavbundsprojekt i Vosborg Enge.

Lavbundsprojektet vil betyde, at pumpen slukkes og erstattes med et højvandslukke ved Storåen, samt at der sløjfes grøfter og dræn i området. Dette vil betyde, at vandstanden i Vosborg Enge vil stige, så der dannes lavvandede søer vandstand omgivet af enge. Markerne vil ikke længere være i omdrift, men forventes afgræsset.

Om sommeren vil der både dannes store områder med sjapvand og søer med en typisk vanddybde på 25-30 cm. Kun små områder vil have 50 cm vand om sommeren. I vinterhalvåret vil vandstanden variere en del fra måned til måned og fra år til år afhængigt af, om vandstanden i Storå tillader, at nedbørsoverskuddet kan strømme af eller om det midlertidigt ophobes i projektområdet. Den højeste vandstand i området er beregnet til kote 0,73.

Som afværgetiltag forhøjes en adgangsvej til Storå, og der etableres en lav dæmning og en pumpe til at beskytte et lille skovareal vest for borgvolden. Dette dige vil samtidig kunne bruges som sti.

Der er undersøgt to forslag: et med en overløbskant i kote 0,10 og et med en overløbskant i kote 0,30. Naturstyrelsen har efter aftale med lodsejer valgt en adaptiv tilgang, hvor projektet anlægges med en overløbskote i 0,10, men med mulighed for senere at øge koten til 0,30. Forskellen mellem de to forslag er især vandstanden i midt på sommeren i tørre år.

Det er beregnet, at projektet (med kote 0,10) vil reducere udledningen af drivhusgasser med 1.415 ton CO₂-ækvivalenter pr. år svarende til 16 t/ha. Med kote 0,30 ville reduktionen være 1583 ton svarende til 18 t/ha. I begge tilfælde reduceres udledning af kvælstof til Nissum Fjord med 3.962 kg N/år svarende til 45 kg N/ha. Udledningen af fosfor forventes at være uændret eller lavere end nu.

Projektet vil føre til, at projektområdet udvikles til natur i en dynamisk mosaik af lavvandede søer, moser og enge. Store dele af Vosborg Enge bliver lavvandede søer i vinterhalvåret, og den svingende vandstand vil føre til, at der i store dele af området vil udvikles 'tidvis våde enge'. På grund af den næringsrige jord vil de blive domineret af relativt almindelige arter, pga. den næringsrige topjord, først og fremmest tagrør, høj sødgræs, bredbladet dunhammer, rørgræs, lodden dueurt og alm. fredløs.

Udviklingen af vegetationen vil variere afhængigt af den lokale topografi og dermed omfanget af vanddækning, udtørring, samt ikke mindst driften af arealerne. Den mere langsigtede udvikling af naturen afhænger i høj grad af den kommende drift af området. Ved fravær af græsning/høslæt/rørskær vil der udvikles rørsump, og gradvist ved fri succession, vil vedplanter indvandre, især arter af pil og birk og på de tørreste dele f.eks. bævreasp og alm. røn. Således vil der på lang sigt dannes krat og (sump-) skov med udbredt rørsump/højstaudemose i bunden.

Anlægsarbejdet forventes udført i perioden maj-oktober 2022.

Vurdering

Miljøstyrelsen har på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke kræver udarbejdelse af en miljøvurdering. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

Valget af forslag

Som det fremgår i projektbeskrivelsen har Naturstyrelsen efter aftale med lodsejer valgt en adaptiv tilgang, hvor projektet anlægges med en overløbskote i 0,10, men med mulighed for senere at øge koten til 0,30. Vurderingerne i indeværende afgørelse er gældende for begge scenarier, idet begge vil være positive for miljøet.

Miljøstyrelsen vil dog påpege, at hvis der efter en årrække ønskes at hæve overløbskoten til 0,30 vil dette være af betydning for den på tidspunktet udviklede naturtilstand som kan være blevet § 3 registreret. Der skal til den tid tages stilling til om det er nødvendigt at søge § 3-dispensation og screeningsafgørelse etc. for denne ændring af projektet.

Beskyttet natur

Projektet er beliggende nær Storåens udløb til Nisum Fjord og vil på grund af afstanden og projektets karakter ikke kunne påvirke Vadehavsområdet, der er beliggende mere end 85 km fra projektområdet.

Hele projektområdet er omgivet af naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse områder er både enge, moser, søer, overdrev og vandløb (Storåen). Inden for projektområdet er der i både den østlige og sydlige del tilstedeværelse af mose, sø og overdrev. Derudover er hele projektområdet drænet af en række dybt nedskårede og for den østlige del også et overdrev. Hele projektområdet er drænet af drækanaler, som ligeledes er registreret som beskyttede vandløb.

Drækanalerne søges opfyldt hvorfor disse vil forsvinde. Kanalerne er imidlertid dog dybe, rette og ud fra ansøgningsmaterialet at dømme, af et ringe artsindhold såvel som nærings- og okkerpåvirket. Der skal søges dispensation og tilladelse til at opfylde vandløbsstrækningerne, men gevinsten i form af den fremtidige natur taget i betragtning, er det Miljøstyrelsens vurdering, at der vil kunne gives dispensation og tilladelse.

Vandstanden i projektområdet vil blive betydeligt forøget som følge af ophør af pumper og fjernelse af dræn. De sø- og moseområder der således er beliggende inden for projektområdet må derfor forventes at opleve tilstandsændringer, hvorfor der skal søges dispensation. Som beskrevet ovenfor er det dog Miljøstyrelsens vurdering, at der vil kunne dispenseres herfor.

Naturstyrelsen har i projektet indarbejdet en forhøjet adgangsvej til Storåen pumpestationen, og der etableres en lav dæmning og en lille pumpe til at beskytte den eksisterende sumpskov ved projektområdets sydøstlige grænse, uden for

herregårdens ydre vold. Der vil derfor ikke være en påvirkning af skoven (eller herregården).

Naturområderne uden for projektområdet vil jf. de modelleringer og projekttiltag som Naturstyrelsen har indarbejdet i projektet ikke blive påvirket. De vil dog indgå i en nu større mosaik af naturområder til gavn for eventuelt tilstedeværende arter.

Projektet er beliggende i en afstand af ca. 240 meter fra nærmeste Natura 2000 område: N65, Nissum Fjord indeholdende Habitatområde H58 og Fuglebeskyttelsesområde F38. Arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget fremgår af figuren nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 58		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitthede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Rigkær (7230)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Vandranke (1831)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Stavsild (1103)
	Odder (1355)	Bæver (1337)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Spidsand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (TY)	Pomeransfugl (T)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Lille Kobbersnepe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Idet projektområdet ikke ligger inden for selve Natura 2000, samt at projektet ikke vil påvirke beskyttede naturtyper uden for projektområdet, er det Miljøstyrelsens vurdering, at projektet ikke vil forringe naturtyper på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag. Tværtimod vil projektet medføre en mindsket udledning af kvælstof til Natura 2000 området. Der vil være en midlertidigt øget fosforudledning

som følge af oversvømmelse af landbrugsjord, som dog vil være inden for afskæringskriteriet for fosfor til vandområdet (se overfladevandsafsnittet). Fosforudledningen vil efter nogle år sænkes til under nuværende niveau.

Hvad angår fuglearter på udpegningsgrundlaget kan flere af disse benytte sig af markerne som rasteområder. Omlægningen til natur kan medføre at disse i stedet vil benytte en af de mange øvrige marker i nærområdet hvilket ikke vurderes væsentligt, da der er rig mulighed for alternativer. En udvikling til tidvist våde enge og evt. elementer med småsøer og rørskov vurderes at være til gavn for fuglearterne på udpegningsgrundlaget. Projektet har ingen konsekvens for fisk, planter, odder og bæver på udpegningsgrundlaget, udover den over tid generelle mindre forbedring af vandkvaliteten i fjord og vandløb, som følge af mindsket udledning af næringsstoffer hertil.

Der er således tale om en mindsket påvirkning fra projektområdet, som må forventes at være til gavn for både arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

På baggrund af projektets karakter med mindsket udledning til omgivelserne, samt den faktiske afstand til Natura 2000-området, vurderes det, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag væsentligt, hvorved der ikke skal foretages en konsekvensvurdering af projektets virkninger på nævnte Natura 2000-område jf. habitatbekendtgørelsen³.

Projektet vil ikke være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater, naturparker eller lignende områder til beskyttelse af natur og biodiversitet, idet der ikke er faktiske planer herom inden for projektområdet.

Beskyttede arter

Af Naturstyrelsens ansøgningsmateriale fremgår det, at projektområdet ligger inden for udbredelsesområdet for spidssnudet frø, strandtudse, stor vandsalamander, markfirben og birkemus.

Miljøstyrelsen har ved en søgning på Danmarks Miljøportal og arter.dk fundet registreringer af trolde-, dværg-, vand-, og sydflagermus i sumpskovområdet og ved herregården lige sydøst for projektområdet. Derudover er der ikke registreret forekomst af bilag IV eller rødlistede/fredede arter inden for eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

Hvad angår spidssnudet frø, skrubtudse og stor vandsalamander står der følgende i ansøgningsmaterialet:

Undersøgelsesområdet ligger indenfor udbredelsesområdet for spidssnudet frø, der er ret almindeligt udbredt i hele landet, strandtudse, der dog ikke er fundet langs Storåen, og på kanten af udbredelsesområdet for stor vandsalamander. Der etableres flere store og mindre søer og vandhuller i projektområdet, der kan være potentielle ynglelokaliteter for padder. Vandkvaliteten vurderes dog i det mindste i en årrække at være for ringe til at skabe et velegnet ynglehabitat for arterne, lige som tilstedeværelsen af fisk i søerne vil skabe stor prædation på både voksne, æg

³ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 Gældende om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

og haletudser. De oversvømmede enge vurderes dog på sigt at kunne blive gunstige yngle- og rasteområde for i det mindste spidssnudet frø. Projektet vurderes at have en lille, men positiv påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for spidssnudet frø og strandtudse, og uden betydning for stor vandsalamander.

Området er på nuværende tidspunkt markarealer i landbrugsdrift som ikke er egnet, og som er drænet af dybe rette vandløb som i bedste fald er begrænset egnede. Miljøstyrelsen er på den baggrund enig i ovenstående vurdering om, at projektet på sigt vil være positivt for områdets økologiske funktionalitet for padder.

Hvad angår markfirben står der følgende i ansøgningsmaterialet: *Potentielle yngle og rasteområder for markfirben omfatter især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation. Selvom udbredelsesområdet for markfirben omfatter områder omkring Nissum Fjord, vurderes det, at der ikke findes oplagte levesteder for markfirben indenfor undersøgelsesområdet.*

De registrerede sten- og jorddiger nær projektområdets grænser som kan være egnede herfor, påvirkes ikke. Miljøstyrelsen er således enig i bygherres vurdering om påvirkningen af markfirben.

Som beskrevet i tidligere afsnit er projektet indrettet således, at der ikke sker en påvirkning af eksisterende forekomster af træer og der vil ikke blive nedrevet bygninger. Der er dermed ikke risiko for tab af yngle eller rasteområder for flagermus. Idet der etableres nye vådområder, vil der forventeligt også opstå nye fourageringsmuligheder for flagermus-arterne. Særligt forekomsten af vandflagermus må forventes at få gavn af projektet, idet denne primært jager insekter over vandfladen på søer og vandløb.

For birkemus oplistes der i ansøgningsmaterialet afværgeforanstaltninger fra forvaltningsplanen, som dog ikke vurderes nødvendige, idet *projektet ikke vil fjerne diger, overdrev eller skrænter. Ekstensiveringen af landbrugsdriften vurderes som positivt for en eventuel bestand af birkemus.*

Miljøstyrelsen har hverken kendskab til eller forventning om tilstedeværelse af yderligere bilag IV arter og/eller rødlistearter som vil kunne blive påvirket væsentligt. Projektet indebærer forøgelse af arealer med overfladevand og medfører ikke ændring af jord- og stendiger, fældning af gamle træer, nedrivning af ældre bygninger, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus, markfirben, padder eller øvrige bilag IV-arter. Ligeledes medfører projektet ikke andre væsentlige påvirkninger uden for projektområdet.

Projektet vurderes ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter at forurene, beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Støv, støj og vibrationer, lys, luft og lugt

Der vil ikke være støjgener forbundet med projektet i driftsfasen. I anlægsfasen vil der være støjgener fra de entreprenørmaskiner som foretager den planlagte terrænregulering og opfyldning af dræne i området. Dette vil dog være midlertidigt og sammenligneligt med den eksisterende støj fra landsbrugsmaskinerne. Der er desuden tale om et meget tyndt befolket område.

Støv-, lys-, og lugtgener gener vurderes ubetydelige på grund af projektområdets afsides beliggenhed, anlægsarbejdets midlertidige karakter og projektets udformning i det hele taget (oversvømmelse af landbrugsjord).

På baggrund af ovenstående vurderes projektet samlet set ikke at være til væsentlig gene for befolkningen i området, da det ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, lys eller lugt i hverken anlægs- eller driftsfasen.

Ressourcer og affald inklusivt spildevand

Der anvendes 1000t knust beton, 280t stabilgrus og 1500t moræneler til forstærkning af vej og anlæg af dæmning. Betonen der bruges vil være "certificeret knust beton" og der vil blive stillet krav om anvendelse af rene genbrugsmaterialer. Der forbruges ikke vand og produceres ikke spildevand. Affald er mindre mængder beton samt opgravede drænrør. Overskudsnedbør på arealet pumpes væk som nu, indtil pumpen tages ud af drift, og det dermed vil stå på terræn.

Det vurderes ikke, at projektets ressourceforbrug er ualmindeligt set i forhold til projekter af samme karakter, og er af en størrelsesorden og over en periode som ikke kan forventes at medføre væsentlige påvirkninger af miljøet i form af f.eks. trafikale påvirkninger eller øvrige gener, i forbindelse med håndteringen af ressourcer og affald.

Bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger

Dele af projektområdet er beliggende inden for åbeskyttelseslinjen fra Storåen. Idet der i projektområdet skal foretages terrænregulering, kan det være nødvendigt med en dispensation herfor. Kommunen vil være myndighed herfor, og kan afklare behovet for en dispensation.

Nærmeste fredning er en arealfredning som forbyder bebyggelse på et afgrænset område lige syd for Gørding Kirke, og er beliggende i en afstand af ca. 900 meter nordvest for projektområdet, på den modsatte side af Storåen. Projektet vurderes ikke at være i strid med fredningens formål eller i øvrigt påvirke det fredede område, på baggrund af afstanden hertil.

Projektområdet er beliggende inden for kystnærhedszone. Zonens hovedsigte er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi. Det ansøgte projekt vurderes ikke at være til hinder herfor, idet projektet i praksis forøger naturværdien og den landskabelige værdi af projektområdet.

Overfladevand og grundvand

Projektet vil hæve grundvandsstanden i området og vil som udlagt naturområde være til gavn for beskyttelsen heraf, i forhold til nuværende landbrugsdrift. Den hævede grundvandsstand og øget forekomst af vandflader på terræn vil betyde en mindsket iltning af pyritholdige jordlag (området er okkerklassificeret med stor

risiko). Projektet vil således medføre en betydeligt mindsket udvaskning af okker til vandområder nedstrøms, som vurderes gavnligt, idet okker over en vis koncentration er skadeligt/giftigt for dyr og planter.

Ekstensivering af landbrugsdriften og reduktion af tilførslen fra det direkte opland betyder, at projektet vil fjerne 3.962 kg N årligt svarende til 45 kg N/ha. Dette vil ligeledes være gavnligt for vandområder nedstrøms.

Der er i forundersøgelser til projektet foretaget beregninger for projektområdets udledning af fosfor, idet man må forvente en øget fosforudledning i hvert fald de første par år efter oversvømmelsen. Iltfrie forhold i jordlagene som kan forventes at optræde når de oversvømmes, kan betyde frigivelse af op til 329 kg P/år, men det konkluderes, at en troværdig netto P-frigivelse fra projektområdet vil være i størrelsesordenen 0-100kg P/år.

Om end det ikke forventes at frigivelsen vil ramme den maksimalt beregnede værdi, er det Miljøstyrelsens vurdering, at det er denne værdi som vurderingen bør tage udgangspunkt i. Miljøstyrelsen offentliggør periodisk et dokument om P-balance og afskæringsværdier i forhold til fastsatte P-afskæringsværdier for hoved- og delvandoplande⁴.

Af tabellen fremgår Nisum Fjord (1.4) med en afskæringsværdi på 680 kg P/år og en tilbageværende (ikke anvendt) pulje på 499 kg P/år per 23-08-2021. Den i værste fald beregnede merudledning i de første år er således stadigvæk under grænsen for udledning af fosfor, hvorfor der ikke er behov for fastsættelse af afværgeforanstaltninger.

Der vil ske en del gravearbejde inden for projektområdet i forbindelse med terrænreguleringen og opgravning af dræn. Hvad angår en eventuel risiko for udledning af sediment til vandområder nedstrøms, strømmer der ikke vand af betydning gennem området, hvor sedimenter ville kun kunne løbe ud fra området i forbindelse med udløb af nedbørsoverskud. Området er stort og fladt og vil primært, når pumperne er slukket, have stillestående vand på terræn. Partikler formodes derfor at bundfælde inde i området. En eventuel sedimentpåvirkning vurderes derfor ikke som værende væsentlig.

På det foreliggende grundlag er det således Miljøstyrelsens vurdering, at projektet ikke medfører risiko for at forringe den eksisterende tilstand eller forhindre mål opfyldelse for målsatte overfladevandområder og grundvandsforekomster, jf. lov om vandplanlægning.

Jordforurening og drikkevandsinteresser

Området er beliggende tæt på Nisum Fjord og er ikke kortlagt som et område med drikkevandsinteresser. Der er ikke registreret kortlagte jordforureninger inden for projektområdet, der heller ikke er omfattet af kommunens områdeklassificering. Nærmeste forurenede område (V2) er beliggende ca. 750 meter mod øst, på den modsatte side af jernbane og hovedvej.

Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre mobilisering af jordforurening, der kan påvirke grundvandsforekomster negativt.

⁴ Tabel for aktuell status (23-08-2021) på P balance i forhold til fastsatte P-afskæringsværdier: <https://mst.dk/media/227086/p-afskaering-23-08-2021.pdf>

Arealer, landskab og oversvømmelsesrisici

Området grænser op til naturområder som er kortlagt som bevaringsværdige landskaber. Det er ikke utænkeligt, at projektområdet på sigt vil blive indarbejdet i kortlægningen af det bevaringsværdige landskab, hvis projektet gennemføres.

Området er ligeledes beliggende inden for et større område med større sammenhængende landskaber. Projektet vurderes positivt for denne og ovenstående udpegning.

Herregården og sumpskoven er lokalplanlagt som et kultur- og erhvervscenter (Lokalplan nr 53). Miljøstyrelsen vurderer ikke umiddelbart at projektet, som grænser op til der lokalplanlagte område og desuden har indarbejdet foranstaltninger for at undgå påvirkning af sumpskov og herregård, vil være i konflikt med lokalplanens bestemmelser. Lokalplanen er dog kommunens myndighedsområde hvorfor en eventuel afklaring skal ske med kommunen.

Projektområdet indgår i et større område som er udlagt som kulturarvsareal. Udpegningen bygger på Nr. Vosborg der er det eneste komplette herregårdsanlæg, der er bevaret i Vestjylland. Borgbanken med omgivende volde og grave er opført i 1530'erne. Nr. Vosborg ligger i et varieret kulturlandskab med mange spor efter menneskers færden gennem årtusinder.

Projektet påvirker ikke herregården og vil medføre en positiv landskabelig påvirkning. Som beskrevet om kulturlandskabet kan der dog være spor efter menneskers færden. i forbindelse med terrænreguleringen inden for projektområdet kan der derfor være nødvendigt med inddragelse af det lokale museum, inden anlægsarbejdet igangsættes.

Bygherre har af supplerende oplysninger udtalt, at de har været i telefonisk kontakt med museet. Der er fra museets side primært fokus på etableringen af udformningen og placeringen af dæmningen, der anlægges for at beskytte beplantningen omkring voldanlægget. Da landbrugsarealerne, hvor størstedelen af terrænreguleringerne foretages, er beliggende i en ådal vurderes sandsynligheden for fund af fortidsminder her at være lille. Desuden vil reguleringen kun ske ned til en dybde på 0,3-0,5 m under terræn. På baggrund af henvendelsen til museet har bygherre ikke opfattelse af at terrænreguleringerne vil kræve en forudgående arkæologisk forundersøgelse.

Uanset udfald vurderer Miljøstyrelsen ikke dette emne som værende væsentligt, da der som Naturstyrelsen oplyser er lille risiko for at støde på fortidsminder, samt at museet, såfremt de vurderer anderledes, i givent fald må forventes inddraget i projektet inden anlægsarbejde foregår.

Klima

Beregningen viser, at projektet med den valgte overløbskote 0,10 vil reducere udledningen af drivhusgasser med 1.415 ton CO₂-ækvivalenter pr. år svarende til 16 t/ha.

Hvis overløbskoten øges til 0,30 vil reduktionen af udledningen af drivhusgasser stige til 1.622 ton CO₂-ækvivalenter pr. år svarende til 18 t/ha.

Kumulative påvirkninger

Naturstyrelsen oplyser, at et lignende naturprojekt er gennemført i nærheden. Den eventuelle kumulative effekt imellem projekterne vurderes grundet deres karakter at være positiv for miljøet.

Naturstyrelsen har ikke oplyst, og Miljøstyrelsen har ikke kendskab til projekter som i kumulation med indeværende projekt kan medføre væsentligt negative påvirkninger af miljøet.

Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser (Espoo)

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, idet det ikke forårsager emissioner til miljøet, den visuelle påvirkning er af stærk lokal karakter og afstanden til den dansk-tyske grænse er over 150 km.

Samlet vurdering

Projektet vurderes ikke at påvirke Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller bilag IV arter. Projektet vil heller ikke påvirke rødlistede eller andre fredede arter negativt.

Der vurderes at ske tilstandsændringer i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, inden for projektområdet, som følge af realisering af projektet. Det vurderes dog at der kan dispenseres, idet projektet medfører mange hektarer nye naturområder og mindsket udledning af næringsstoffer til vandområder nedstrøms. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer emission eller udledning af stoffer til luften eller våde recipienter, udover en, i en årrække, forøget fosforudledning som dog er inden for afskæringskriteriet for fosforudledning til Nissum Fjord.

Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at det anmeldte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da det ud fra det oplyste ikke vil kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Høring

Miljøstyrelsen har foretaget en høring Holstebro Kommune og De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune. Der er også foretaget en høring af berørte parter, hvis kommentarer er indarbejdet i afgørelsen.

Kommunens og andres kommentarer:

De kulturhistoriske museer, Holstebro havde følgende kommentarer:

Der er ikke tidligere registreret fortidsminder på selve de berørte arealer, men arealerne ligger inden for et kulturarvsareal udpeget for herregården Nørre Vosborg. Holstebro Museum vurderer, at da anlægsarbejderne med terrænregulering skal foregå på lavtliggende arealer er der ringe risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder i forbindelse med det planlagte anlægsarbejde, som derfor kan igangsættes uden en forudgående arkæologisk undersøgelse.

Der skal gøres opmærksom på, at skulle man påtræffe spor efter fortidsminder f.eks. i form af bevaret træ (træstolper), potteskår, flintredskaber, stolpehuller eller andre mørkefarvede anlæg i den lysere råjord, skal anlægsarbejdet jf. museumslovens § 27, stk. 2 øjeblikkeligt standses i det omfang, det berører

fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Holstebro Museum, som vurderer, om der skal laves yderligere undersøgelser, inden anlægsarbejdet kan fortsætte. I dette tilfælde er det ikke bygherre, som skal finansiere en evt. arkæologisk undersøgelse

Offentliggørelse

Miljøstyrelsens afgørelse offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk. Offentliggørelsen finder sted den 8. februar 2022.

Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk/. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenævnet/vejledning/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke modtages gennem Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 8. marts 2022.

Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet. Det betyder, at du kan handle efter Miljøstyrelsens afgørelse. Udnytter du afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før

det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.”

Miljøstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse.

Kopi til:

Holstebro Kommune

De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune

Berørte parter

Bilag:

Bilag 1: Ansøgning

Bilag 2: Projektbeskrivelse

Med venlig hilsen

Jonas Fardrup Hennecke

Biolog

+45 23 70 97 96

jofah@mst.dk